

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO
ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI
PODSEKRETARZ STANU
Andrzej RĘGOWSKI
BM-ZPO-0748-9 /2013.US

Warszawa, dnia 26 lipca 2013 r.

Pan Ryszard Czerniawski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

[Handwritten signature]
ZASTĘPCA
Rzecznika Praw Obywatelskich
Ryszard Czerniawski

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2013 -07 29
ZAL.	NR.

[Handwritten signature]

w odpowiedzi na pismo z dnia 28 czerwca br., dotyczące Raportu Rzecznika Praw Obywatelskich z działalności w Polsce Krajowego Mechanizmu Prewencji w roku 2012 r., poniżej przedstawiam stanowisko Ministra Administracji i Cyfryzacji w przedmiotowej sprawie.

W raporcie został zidentyfikowany problem dostępu więźniów do informacji publicznej. W istocie – tak jak wskazano w raporcie - w przypadku, gdy informacja publiczna nie została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej (dalej: BIP), jest ona udostępniana na wniosek (art. 10 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.). Oznacza to, że podmiot zobowiązany nie jest zobligowany do realizacji wniosku w przedmiocie dostępu do informacji, które znajdują się w BIP. W konsekwencji, np. więzień nie posiadający dostępu do internetu, może być pozbawiony możliwości realizacji swojego prawa do informacji, o którym mowa w art. 61 Konstytucji. Pojawiają się w doktrynie i orzecznictwie wątpliwości, czy problem ten w istocie nie dotyczy zapewnienia praktycznej możliwości dostępu więźniów do BIP na terenie jednostki penitencjarnej, niż systemowego pozbawienia osoby przebywającej w więzieniu prawa dostępu do informacji publicznej.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę na wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 maja 2012 r. sygn. akt I OSK 481/12 oraz z dnia 21 czerwca 2012 r. sygn. akt I OSK 730/12, w których Sąd stwierdził, iż osadzony w zakładzie karnym musi liczyć się z ograniczeniami swobód i wolności, które są nieodzownym elementem wykonywania kary w warunkach izolacyjnych, chociaż osobie takiej nadal co do zasady przysługują wszystkie prawa i wolności gwarantowane w Konstytucji RP, z wyjątkiem prawa do wolności osobistej. Sąd uznał ponadto, iż osoba pozbawiona wolności i przebywająca w zakładzie karnym nie jest systemowo pozbawiona dostępu do informacji publicznej poprzez pozbawienie dostępu do internetu, a przez to do BIP. Ma ona bowiem możliwość dochodzenia swoich racji w sposób przewidziany w przepisach kodeksu karnego wykonawczego, w trybie określonym

AS56/2013

w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów załatwiania wniosków, skarg i prośb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz.U.Nr 151, poz. 1467).

Zdaniem MAC problem ten należy rozpatrywać w szerszym kontekście. Dotyka on bowiem kwestii realnej dostępności informacji publicznych dostępnych na BIP dla osób wykluczonych cyfrowo, czyli osób nie mających swobodnego dostępu do Internetu i nowoczesnych form komunikowania się.

Pomimo wyraźnego wzrostu w ciągu ostatnich 5 lat odsetka gospodarstw domowych posiadających dostęp do internetu (wszystkich kategorii: stacjonarny i mobilny, wąsko- i szerokopasmowy), szacuje się, iż wciąż bez dostępu do internetu pozostaje ok. 30% gospodarstw domowych. W 2012 r. 70% gospodarstw domowych posiadało dostęp do internetu, a 67% miało szerokopasmowe połączenia z siecią, zaś 3% gospodarstw pozostało przy dostępie wąskopasmowym.

Ponadto szacuje się, że w 2012 r. wśród osób w wieku 16-74 lata w Polsce 32%, czyli 9,8 mln osób nie korzystało z internetu. Ogromną część zbiorowości niekorzystających z internetu, liczącą 6,7 mln osób, tworzą osoby w wieku 55+, niewiele mniej – 6,4 mln osoby z wykształceniem średnim, niemal połowę – 4,6 mln - mieszkańcy wsi, 3,2 mln - osoby z wykształceniem niższym, 3 mln - z najuboższych gospodarstw domowych, 2 mln - mieszkańcy regionu wschodniego i nieco mniej, 1,8 mln – osoby niepełnosprawne (suma liczebności wyszczególnionych powyżej grup jest większa, niż ogólna liczba osób niekorzystających z internetu, gdyż nie są to grupy rozłączne i jedna osoba może wchodzić w skład wielu kategorii).

Dlatego też MAC podejmując prace nad nowelizacją ustawy o dostępie do informacji publicznej rozważy uregulowanie kwestii możliwości realizacji wniosku o dostęp do informacji publicznej zamieszczonej na BIP w sytuacji, w której wnioskujący nie ma z przyczyn obiektywnych dostępu do BIP. Zdaniem MAC interwencja legislacyjna zmierzająca do zapewnienia realizacji prawa do informacji powinna swoim zakresem objąć nie tylko osoby pozbawione wolności, ale także nieposiadające stałego dostępu do Internetu z innych przyczyn.

Z pozdrowieniami,

Andrzej Rzeźniak